

Ιερομόναχος Βενέδικτος Νεοσκητιώτης: Οι λογισμοί και η αντιμετώπιση τους (μέρος 2ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

“Υπάγε οπίσω μου σατανά”

3. Πορεία προς τη χώρα της αμαρτίας.

Η αμαρτία εξωτερικά μπορεί να φαίνεται ένα απλό γεγονός, όπως και ένα τροχαίο ατύχημα ή κάποιο άλλο γεγονός. Για την διάπραξη, όμως, του γεγονότος αυτού έχουν προηγηθεί αλλεπάλληλες διεργασίες. Για να γίνει φόνος για παράδειγμα έχουν προηγηθεί στον ανθρώπινο νου χιλιάδες σκέψεις και σχέδια. Ο άνθρωπος νους μέχρι να φθάσει στην διάπραξη του φόνου είχε γίνει ολόκληρο στρατηγείο.

Έτσι συμβαίνει και με την διάπραξη της οποιαδήποτε αμαρτίας. Στο εργαστήρι που λέγεται ανθρώπινος νους, έχει προηγηθεί ολόκληρη μελέτη και επιχείρηση, χωρίς, μάλιστα να το αντιληφθεί κανένας! Και η αρχή ξεκίνησε με έναν απλό λογισμό...

Ας προχωρήσουμε, όμως, στον δρόμο για την χώρα της αμαρτίας μετά την προσβολή ενός απλού λογισμού.

Το να περάσει απλώς από το νου μια απλή σκέψις ή μια εικόνα δεν ευθυνόμαστε γι' αυτό, ούτε και είναι δύσκολο να την αντιμετωπίσουμε. Από την στιγμή, όμως, που θα ανοίξουμε την πόρτα στην σκέψη αυτή και αρχίσουμε να συζητούμε, να

σκεπτόμαστε το λογισμό αυτό, τότε ο λογισμός παίρνει μέρος μέσα μας και γίνεται κυρίαρχος λογισμός. Ο λογισμός είναι κυρίως η πορεία προς την αμαρτία.

Ας παρακολουθήσουμε για λίγο αυτήν την πορεία, που είναι για μας ότι η πορεία και η εξέλιξις της νόσου στο ανθρώπινο σώμα. Και όπως, για να φθάσει κάποιος στο νοσοκομείο, όπως αναφέραμε παραπάνω, έχουν προηγηθεί διάφορες άλλες μεταβολές στον ανθρώπινο οργανισμό, έτσι και για την αμαρτία προηγείται ένας πολύπλοκος μηχανισμός: η σύλληψις των λογισμών, η κυοφορία της αμαρτίας και ο τοκετός της.

Ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης θεωρεί ότι ο λογισμός είναι η αρχή, το κέντρο, η ρίζα από όπου αναφύονται ο κορμός, τα κλαδιά και ολόκληρο το δένδρο της αμαρτίας.

Το κακό αρχίζει από τον πρώτο λογισμό και στην συνέχεια επιτείνεται. Όταν κάποιος ρίξει μια πέτρα μέσα στο πηγάδι, ο κυματισμός από την πτώση της δημιουργεί στην αρχή ένα μικρό κύκλο, ο μικρός κύκλος στην συνέχεια δημιουργεί άλλον μεγαλύτερο, εκείνος μεγαλύτερο, μέχρι που το κύμα φθάσει στα τοιχώματα.

Έτσι γίνεται και με την αμαρτία. Πριν από την εκτέλεση της προηγούνται αλληπάλληλοι μηχανισμοί και διεργασίες, που ο ένας ακολουθεί τον άλλον.

4. Τα στάδια της αμαρτίας.

Έτσι, μπορούμε να διακρίνουμε τρία στάδια προς τη χώρα της αμαρτίας: α) την προσβολή, β) τη συγκατάθεση, γ) την αιχμαλωσία.

Πως λειτουργεί ο μηχανισμός αυτός; Λειτουργεί ως εξής: Κάποιος πονηρός λογισμός (κενοδοξίας, φιλαργυρίας, κατακρίσεως, κ.λ.π.) εισέρχεται στο νου του ανθρώπου. Ο πειρασμός εργάζεται με την φαντασία. Παρουσιάζει την υπόθεση όσο πιο ελκυστική μπορεί. Έτσι η προσβολή γίνεται πιο ελκυστική και δυνατή.

Μέχρι το σημείο αυτό ο άνθρωπος είναι ανεύθυνος. Είναι το πρώτο στάδιο, μία προσβολή, μία επίθεση του εχθρού ή πιο απλά το χτύπημα της πόρτας. Η κατάσταση είναι φυσιολογική. Είναι αδύνατο να υπάρξει άνθρωπος, που να μην δεχθεί την προσβολή. Ο όσιος Εφραίμ ο Σύρος έλεγε ότι όπως μέσα στον κήπο κατά φυσιολογικό τρόπο φυτρώνει μαζί με τα φυτά και η αγριάδα ή όπως τα νησιά χτυπιούνται γύρω - γύρω από τα κύματα, έτσι και ο άνθρωπος οπωσδήποτε θα έλθει σε επαφή με τις προσβολές των λογισμών.

Το κρίσιμο στάδιο αρχίζει από εδώ και πέρα. Αρχή του αγώνος είναι η προσβολή. Αν ο άνθρωπος την απομακρύνει από το νου του χωρίς καθόλου να την περιεργασθεί, τότε σώζεται και απαλλάσσεται από τις άθλιες συνέπειες που ακολουθούν. Αν, όμως, δεχθεί τη συζήτηση με τον πονηρό λογισμό, ανοίγει την πόρτα στον πονηρό λογισμό που προηγούμενος απλώς του χτύπησε την πόρτα, δημιουργεί τη φιλία και τότε φθάνει στη συγκατάθεση για την αμαρτία, που είναι το δεύτερο στάδιο για την εκτέλεση της αμαρτίας. Ο άνθρωπος τώρα με πρωταγωνιστή τον εαυτό του, στα άδυτα της ψυχής του επιτελεί την αμαρτία: κατακρίνει, βλασφημεί, πορνεύει, μοιχεύει, διαπράττει φόνους και αμέτρητα εγκλήματα και κάνει οτιδήποτε μπορεί να φαντασθεί ο ανθρώπινος νους.

Δεν μένει τίποτε άλλο κατόπιν, παρά το τρίτο στάδιο της αμαρτίας, που είναι η ενεργός διάπραξη της από τον άνθρωπο, που προηγούμενος ο νους του έγινε αιχμάλωτος του λογισμού και δεν τον ορίζει πλέον, αλλά ορίζεται. Έτσι ο λογισμός, που ξεκίνησε με ένα απλό κτύπημα της πόρτας, την προσβολή, προχώρησε στο άνοιγμα της πόρτας, τη συγκατάθεση, τελικά δεν μπόρεσε να νικήσει και κατέληξε στην διάπραξη της αμαρτίας. Αυτή είναι η πορεία προς την αμαρτία, που αρχίζει με έναν απλό λογισμό.

5. Τα πάθη πηγή των πονηρών λογισμών.

Μέχρι να πεθάνει ο άνθρωπος και όσο η ψυχή του βρίσκεται στο σώμα αυτό, είναι αδύνατο να μην έχει λογισμούς και πόλεμο.

Βασική αιτία των λογισμών είναι ο πόλεμος του διαβόλου. Οι πιο πολλοί λογισμοί είναι διαβολικοί. Ο σκοπός του διαβόλου είναι να ρίξει τον άνθρωπο στην αμαρτία, είτε με τη σκέψη, είτε με την πράξη. Ο άγιος Μακάριος ο Αιγύπτιος ονομάζει πνευματική μοιχεία τη συγκατάθεση στους πονηρούς λογισμούς. Γι' αυτό και λέγει: "Φυλάττειν τοιγαρούν δει την ψυχήν, ότι νύμφη Χριστού εστί". Δηλαδή, πρέπει κάποιος να διατηρεί καθαρή την ψυχή του, διότι είναι νύφη του Χριστού.

Τις περισσότερες φορές οι λογισμοί μοιάζουν με ένα "ποτάμιο ρεύμα", μπροστά στο οποίο πολλές φορές ο άνθρωπος πανικοβάλλεται. Γι' αυτό οι δαίμονες πρώτα

μας πολεμούν με τους λογισμούς και κατόπιν με πράγματα. Αν υποχωρήσουμε σε αυτούς, τότε σιγά - σιγά μας σπρώχνουν στην αμαρτία με την πράξη.

Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός μας λέγει ότι οι κυριότεροι λογισμοί της κακίας είναι οκτώ. Ας τους απαριθμήσουμε: α) της γαστριμαργίας, β) της πορνείας, γ) της φιλαργυρίας, δ) της οργής, ε) της λύπης, στ) της ακηδίας, ζ) της κενοδοξίας και η) της υπερηφάνειας. Κάποιος άλλος θα μας πει ότι το βασικότερο πάθος στον άνθρωπο από το οποίο προέρχονται όλα τα άλλα πάθη είναι η φιλαυτία. Και φιλαυτία είναι η παράλογος αγάπη και φροντίδα του εαυτού μας. Αυτό είναι και το πάθος του σημερινού ανθρώπου. Από την φιλαυτία προέρχονται οι τρεις κυριότεροι λογισμοί: της γαστριμαργίας, της κενοδοξίας και της υπερηφάνειας. Από τους τρεις αυτούς λογισμούς προέρχονται όλοι οι άλλοι.

6. Κατηγορίες των λογισμών.

Τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω αφορούν τους πονηρούς λογισμούς. Εκτός, όμως, από αυτούς υπάρχουν και οι αγαθοί λογισμοί και οι μάταιοι ή ανθρώπινοι λογισμοί. Οι αγαθοί λογισμοί προέρχονται από το Θεό. Πως θα τους διακρίνουμε από τους πονηρούς λογισμούς; Κάποιος αδελφός ρώτησε τον Αββά Βαρσανούφιο για το θέμα αυτό και έλαβε την εξής απάντηση: "Όταν ευρίσκης χαράν εν τω πράγματι και θλίψιν αντιστήκουσαν, μάθε ότι από Θεού εισί. Οι δε των δαιμόνων τεταραγμένοι και λύπης μεμεστωμένοι εισί". Οι λογισμοί που προέρχονται από τον Θεό προξενούν στον άνθρωπο μια εσωτερική ειρήνη και χαρά. Αντίθετα οι λογισμοί, που προέρχονται από τον διάβολο, είναι γεμάτοι από ταραχή και λύπη.

συνεχίζεται...